

Huddinge kommunala förskolors systematiska kvalitetsarbete

SKA rapport 2025/2026

Huddinge kommunala förskolors systematiska kvalitetsarbete
SKA rapport 2025/2026

Innehåll

1 Inledning	3
1.1 Sammanfattande analys	4
1.2 Resultat och analys av arbetet med prioriterade utvecklingsområden 2025/2026	4
1.3 Prioriterade utvecklingsområden 2026/ 2027	8
1.3.1 Värdegrunden.....	8
1.3.2 Barns förändrade kunskande.....	9
1.3.3 Ledarskap, ansvar och befogenheter (strategisk kompetensförsörjning).....	9
1.3.4 Systematiskt kvalitetsarbete.....	9
2 Året som gick- viktiga händelser under året.....	11
2.1 Den demografiska utmaningen.....	11
2.1.1 Organisationen.....	11
2.2 Utvecklingen i förskolorna i de socioekonomiskt utsatta områdena- Vårby, Flemingsberg och Skogås.....	12
2.2.1 Hälsöfrämjande och förebyggande arbete	12
2.3 Utvecklingsinsatser	13
2.4 Strukturella förutsättningar	13
2.5 Lokaler och lärmiljöer - förutsättningar för kvalitet i förskolan	14
3 Stödresurser för hög måluppfyllelse i förskolan	15
3.2 Pågående utredningar och viktiga förändringar	16
4 Avslutande ord	18

1 Inledning

Denna rapport sammanfattar det systematiska kvalitetsarbetet i de kommunala förskolorna i Huddinge under läsåret 2025/2026 och presenterar identifierade utvecklingsområden för läsåret 2026/2027. Syftet med rapporten är att ge en samlad bild med resultat och analys av förskolornas utveckling, utmaningar och behov. Rapporten är underlag för politiska prioriteringar, strategiska beslut och utgör ett centralt verktyg för huvudmannens styrning och utveckling av utbildningen.

Rapporten fungerar som ett instrument för att säkerställa likvärdighet mellan olika enheter och för att uppfylla de krav som ställs i skollagen gällande dokumentation och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Den möjliggör strukturerad uppföljning av måluppfyllelse i relation till nationella mål, och bidrar till att identifiera utvecklingsområden inom organisationen. Detta ger stöd för

huvudmannens beslut om exempelvis resursfördelning, kompetensutveckling och organisatoriska insatser.

1.1 Sammanfattande analys

Sammantaget visar analysen att flera insatser har haft positiv effekt, men att det kvarstår utvecklingsbehov. Barns delaktighet och inflytande har ökat något men det får inte alltid plats i undervisningen, och det är otydligt vad för didaktiska strategier som tillämpas med syfte att stärka demokratiuppdraget i praktiken samt att utveckla undervisningskvalitet.

Språkutvecklingen för barnen har stärkts till viss del och förskoleområden vittnar om att de ser en progression hos barnen. Barnens möjligheter att ta del av en språkrik undervisning är fortsatt ojämn. Personalens språkliga kompetens har stärkts i områden där barnens behov ofta är mer komplexa men det behöver fortgå. I dessa områden syns också en ökad belastning på verksamheterna, vilket ställer krav på riktade insatser och resurser för att säkerställa likvärdighet.

Samverkan med vårdnadshavare varierar mellan enheter, och språkliga barriärer påverkar delaktigheten negativt. Arbetet med pedagogisk dokumentation har utvecklats och barnen har något mer inflytande över att få reflektera tillsammans med andra utifrån dokumentationen. Arbetet är ännu inte likvärdigt för Huddinges alla barn. Barns delaktighet i dokumentationen är fortsatt låg, vilket påverkar både undervisningens kvalitet och barnens inflytande. Övergångar mellan förskola och skola har strukturerats, men samverkan behöver fördjupas, särskilt för barn i behov av särskilt stöd.

Förskollärares ansvar för undervisningen och ledning av arbetslaget och rektorers pedagogiska ledarskap har fortsatt stärkts genom riktade insatser.

Insatser för att stärka ansvarsfördelning och gemensamma strukturer påbörjas under 2026.

1.2 Resultat och analys av arbetet med prioriterade utvecklingsområden 2025/2026

Under läsåret 2025/2026 har Huddinge kommuns kommunala förskolor genomfört insatser inom valda identifierade utvecklingsområden i utbildningen, med syfte att stärka barns rättigheter att få utveckla och lära i en undervisning av hög kvalitet, skapa högre likvärdighet mellan alla förskolor. Arbetet har präglats av ett fortsatt fokus på de utvecklingsområden som identifierades inför läsåret 2025/2026.

Normer och värden

Arbetet med att konkretisera förskolans gemensamma vision "Huddinges kommunala förskolor – en demokratisk arena för barns dialog med världen och värden" har fortsatt.

Visionen hjälper organisationen att hålla fokus även när förändringen innebär utmaningar.

Genom att utgå från barnens rätt till trygghet, lärande och likvärdig utbildning blir visionen en grund för att förankra beslut, kommunicera mål och skapa samverkan. Den kopplar samman värdegrund och verksamhet och bidrar till långsiktig kvalitet i förskolan.

Arbetet med förskolornas plan mot diskriminering och kränkande behandling (PDK) har under året stärkts. Detta har bidragit till ökad likvärdighet och samsyn mellan förskoleområdena.

Pedagogers närvaro tillsammans med barnen beskrivs som en god strategi för att ge barnen utrymme att uttrycka åsikter, behov och känslor. En del förskoleområden beskriver att de ser att barnen utvecklat sina förmågor att uttrycka, åsikter, behov och känslor.

Det beskrivs också att det är fortsatt ett utvecklingsområde att arbeta med en värdegrundsbaserad undervisning.

Analysen visar att de positiva effekterna beror på att pedagogerna medvetandegjort betydelsen av sin relationella roll med barnen samt att arbetet med plan mot diskriminering börjar bli tydligare. Flera områden menar att, trots positiva effekter, finns det fortsatt behov av att utveckla mer värdegrundsbaserade arbetssätt. Det beror på att arbetet under året fått vara en del i strukturstyrningen men att det behöver vara än mer tydligt och strukturerat.

Omsorg utveckling lärande

Alla förskoleområden beskriver olika strategier inom undervisningen. Exempel är ett ökat arbete med strukturerad högläsning, pedagogers närvaro tillsammans med barnen, möjliggörande för barn få uttrycka sig på olika sätt genom skapande, musik, fysisk aktivitet med mera. Flera beskriver att processinriktat arbete och multimodala processer har utvecklats. Även leken som didaktisk metod lyfts fram. Några beskriver att de ser att barn tar till sig nya begrepp som de prövar i sitt språkbruk, intresset för faktaböcker har ökat hos vissa barn. Ett pågående arbete med observationsmetoden ELSA¹ för språkstödande insatser beskrivs som gynnsamt. Även barnens lekförmåga har ökat, och det har visat sig att barn blivit mer självständiga i estetiska läroprocesser. Flera beskriver att det finns fortsatt behov av att utveckla undervisningskvaliteten för att skapa än mer förutsättningar för barnen att få utveckla sina olika förmågor. Till exempel genom utformning av material och lärmiljöer, processinriktad undervisning där barnens tankar och idéer är utgångspunkten samt fortsatt språkstärkande arbete.

Ett flertal pedagoger har erbjudits språkutbildning med syfte att utveckla sitt yrkesspråk för att säkerställa att barn möter många möjligheter i samspråkande med vuxna för att utveckla sina språkliga förmågor.

Analysen visar att resultatet beror på att flera förskoleområden utvecklat sin reflektionskultur med fokus på utveckling av undervisningen, både i process dokument och självskattningsdokument. Pedagogers deltagande i språkstärkande utveckling för vuxna har bidragit till att barnen mött fler språkkompetenta vuxna samtidigt kvarstår ett behov av fortsatt kompetenshöjning i yrkesspråket.

Även satsningar på att arbeta utifrån forskning om betydelsen av pedagogens relation till barnen har gett effekt. De utvecklingsområden som identifierats framträder i förskoleområdenas analyser och reflektioner om hur utbildningen organiseras och hur

¹ ELSA -Strukturerat språkstöd i förskolan Early Educational Language Support Activities

undervisningen utförs på ett kvalitativt sätt. Det är ännu inte en likvärdig undervisningskvalitet i förskolorna.

Barns delaktighet och inflytande

Under året har rektorer arbetat med att utveckla pedagogers förhållningssätt för att ge barn reella möjligheter att påverka sin vardag och lärande och att stärka barnens delaktighet och inflytande.

Flera förskoleområden beskriver att barnens delaktighet och inflytande ökat, främst i dokumentationsprocessen av barnets egna lärande. Ett område beskriver att deras process mall för undervisningen utvecklats och gett visst resultat där barnen getts mer inflytande. Flera beskriver också att barnens tankar och idéer ges mer utrymme i undervisningen.

Analysen visar att de positiva effekterna till stor del beror på justeringar i strukturkvaliteten som omfattar hur pedagogerna organiserar undervisningen och hur reflektionsverktygen stöder barnens inflytande. Det framgår också att barns röster fortfarande inte alltid får genomslag. Vuxnas perspektiv dominerar, och det saknas tydliga didaktiska strategier för att omsätta demokratiuppdraget i praktiken. Ett relationellt förhållningssätt och synen på barn som kompetenta aktörer är avgörande. Trots att arbetet är påbörjat behövs det fördjupas och fortsätta för att ge än mer önskad effekt.

Förskola och hem

Rektorerna beskriver att de erbjuder vårdnadshavare olika möjligheter till insyn i det pedagogiska arbetet samt att de arbetat med att stärka personalens professionella bemötande. Några områden beskriver strategier där man stärkt samverkan mellan förskola och hem genom olika forum som vernissage, fördjupad information om förskolan och fokus på vad barnen lärt och varit med om vid hämtning och lämning.

Flera nämner Vklass som ett utvecklingsområde för att få vårdnadshavare att arbeta i verktyget.

Analysen visar att större delen av förskolorna har tydliga arbetssätt för samverkan med hemmen men att det fortfarande varierar något mellan enheter.

Det finns också ett behov av att hitta strategier som motiverar vårdnadshavare att använda Vklass mer.

Uppföljning utvärdering och utveckling

Alla förskoleområden har utvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete och flera förskoleområden beskriver att rektor skapat strukturer och former för uppföljning, utvärdering och utveckling med fokus på undervisning och didaktiska frågor. De beskriver också att det behövs ett fortsatt arbete med detta.

Analysen visar att rektorernas fokus flyttats från tidigare organisationsförändringar till utbildningsuppdraget. Det har gett tid och möjligheter till ett mer fokuserat systematiskt

kvalitetsarbete. Behovet av att fortsatt utveckla detta kommer ur en beskrivning om att arbetet framöver behöver bli mer robust och kontinuerligt.

Förskollärares ansvar

Under året har förste förskollärare medverkat i en satsning om att leda utan att vara chef. Några förskoleområden beskriver att de vill tydliggöra uppdrag och roller men det är inte tydligt hur det har gått till. Flera skriver att de framöver ska satsa på att ge förskollärare möjlighet att utveckla sin roll. Under 2026 startar ett utvecklingsprogram med institutet för forskning och utveckling (IFOUS) för förskollärare med syfte att stärka deras yrkesroll. Fem av sex förskoleområden medverkar.

Analysen visar att rektorer i sina framställningar och kvalitetsanalyser haft stort fokus på hela arbetslaget och mindre fokus på förskollärarna. Flera beskriver att de framöver vill öka sitt fokus mot förskollärarnas yrkesroll.

Rektors ansvar

Alla förskoleområden beskriver att rektorsgrupperna utvecklat sitt fokus mot att utveckla utbildningen och undervisningens didaktiska strategier. Flera vittnar om att nu finns tid för detta. Under 2026 kommer alla rektorer medverka i en kompetensutvecklande satsning med Frontit AB om beslutfattande och aktivt arbete utifrån fattade beslut. Under hösten utvecklas kvalitetsdialogen med mer fokus mot utbildningens undervisningskvalitet.

Analysen visar att rektorernas fokus flyttats från tidigare organisationsförändringar till utbildningsuppdraget. Det har gett tid och möjligheter till ett mer fokuserat systematiskt kvalitetsarbete utifrån rektors pedagogiska ledarskap. Då en del strukturella förändringar skett finns det ett fortsatt behov av skapa en robusthet i rektors möjligheter utöva sitt pedagogiska ledarskap fullt ut.

Strukturkvalitet

Det största ansvaret för en fungerande strukturkvalitet har under året legat på huvudmannen som genom förändringar på huvudmannens nivå med nya roller och funktioner påbörjat ett arbete för att skapa förutsättningar för utveckling av rektors pedagogiska ledarskap.

Analysen visar att rektors ökade möjligheter att fokusera på övriga utvecklingsområden gynnar strukturkvaliteten både på huvudmannens och rektors nivå.

Pedagogisk kompetens

Under året har flera satsningar påbörjats för att höja den pedagogiska kompetensen. Både externa och interna satsningar är påbörjade. Mot arbetslaget i form av utveckling av dokumentations och reflektions/självskattningsverktyg, mot förskollärare och rektorer med externa utvecklingsprogram.

Analysen visar ännu inte effekter som ger stort genomslag. Därför är detta ett fortsatt utvecklingsområde.

Stödresurser

Sektionen för specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola, HR, ekonomi och lokalplanering har nyckelroller i att skapa förutsättningar för måluppfyllelse genom strategisk styrning, kompetensförsörjning och långsiktig planering. Detta är en del av strukturkvaliteten på huvudmannens nivå.

Analysen visar att detta kan formuleras både på huvudmannens och det lokala förskoleområdets nivå under området strukturkvalitet.

1.3 Prioriterade utvecklingsområden 2026/ 2027

Inför läsåret 2026/2027 har Huddinge kommuns förskolor identifierat ett antal generativa prioriterade utvecklingsområden som syftar till att stärka undervisningskvalitet, likvärdighet och barns rättigheter i utbildningen. Utvecklingsarbetet pågår i en tid präglad av samhällsförändringar, där varierande barnunderlag och ökade behov i vissa områden ställer nya krav på förskolan. För att säkerställa en likvärdig utbildning krävs särskilda insatser, där rektorernas lokalkännedom är viktig. Deras analyser synliggör behov och formar de lokala arbetssätten för att ge alla barn samma möjligheter till omsorg, utveckling och lärande, oavsett bakgrund och förutsättningar. Detta är av vikt, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden. I dessa områden krävs riktade insatser för att möta komplexa behov och säkerställa att alla barn ges likvärdiga möjligheter till omsorg, utveckling och lärande. Prioriteringarna utgår från identifierade utvecklingsområden i förskole områdenas analyser i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Huddinge kommun vill stärka förskolans förmåga att erbjuda en undervisning som är trygg, stimulerande och tillgänglig för alla barn – oavsett bakgrund eller förutsättningar.

1.3.1 Värdegrunden

Alla barn i Huddinges förskolor har rätt att mötas av och ta del av en utbildning som genomsyras av en god värdegrund där som präglas av förståelse, medmänsklighet, saklighet och allsidighet. Förskolans gemensamma vision ska fortsatt visa en tydlig riktning och kommer att ge förutsättningar för förskolorna att efterleva värdegrunden och uppdraget utifrån förskolans läroplan.

Arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling (PDK) ska fortsatt fördjupas genom kompetensutveckling, tydliga rutiner och ökad delaktighet för barnen i värdegrundsarbetet.

Förskolans strukturstöd med e-tjänster för incidentrapportering har utvecklats till att bättre passa förskolans behov. Detta arbete fortgår och fördjupas.

En övergångsplan för att stärka ett likvärdigt samarbete gällande övergång mellan förskola och skola har tagits fram med riktlinjer och samverkansdel. Implementering är påbörjad och fortsätter under året.

Fokus har varit- och är fortsatt att förbättra informationsutbytet med särskilt fokus på barn i utsatta livssituationer och barn i behov av extra verksamhetsstöd. Planen utgår primärt från

ett utarbetat arbetssätt som innebär att rektorer och pedagoger i förskolan kan få tidigt specialpedagogiskt stöd i processen, inför övergång, i övergången samt efter övergången.

Det processinriktade arbetssättet med barns reella inflytande och delaktighet i fokus ska fortsätta utvecklas och stärkas i värdegrundsarbetet. Trygga och inkluderande lärmiljöer är viktiga för alla barn, i synnerhet i de områdena med högre social utsatthet.

1.3.2 Barns förändrade kunnande

Processkvaliteten ska utvecklas genom att didaktiska undervisningsstrategier utvecklas med syfte att främja att alla barn i Huddinge har delaktighet och inflytande över utbildningen samt att barnen erbjuds goda möjligheter att utveckla sina förmågor utifrån läroplanens målområden.

Särskilt fokus ska ligga på pedagogisk dokumentation som ett verktyg för att fånga barns lärande samt för undervisningsutveckling. Även pedagogens roll som kvalitetsfaktor är central för att barnen ska ges möjligheter till en god språkutveckling kopplad till tillåtande, tillgängliga, tydliga och rika lärmiljöer och material samt att barnen ges många möjligheter att uttrycka sig genom estetiska uttryck och utforskande, lekande processer.

1.3.3 Ledarskap, ansvar och befogenheter (strategisk kompetensförsörjning)

Rektors pedagogiska ledarskap, förskollärarens ansvar för undervisningen samt hela arbetslagets ansvar i utbildningen är avgörande för att upprätthålla en utbildning och undervisning med hög kvalitet. Därför ska dessa förmågor ges stöd för att förtydligas och stärkas. Pågående insatser ska fördjupas, följas upp och bli en del i hur strukturkvaliteten utformas.

1.3.4 Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet syftar främst till att kvalitetssäkra att alla barn får ta del av en utbildning av god kvalitet och att undervisningen och utbildningen utvecklas.

Strukturkvaliteten i det systematiska kvalitetsarbetet ska fortsatt utvecklas. En tydligare koppling behöver utvecklas mellan nationella och kommunala mål och hur dessa följs upp. Utifrån ansvar och befogenheter i organisationen med en särskild riktning mot att systematiskt följa upp, utvärdera och analysera undervisningskvaliteten.

Prioriterat område	Insatser	Önskade effekter
Värdegrunden	- Ett fördjupat arbete med plan mot diskriminering och likabehandling ska fortsätta. - Hur värdegrunden genomsyrar utbildningen ska	Värdegrundsarbetet genomsyras i högre grad i alla Huddinges förskolor och bidrar till att barn får ta del av en trygg, demokratisk och allsidig utbildning.

Prioriterat område	Insatser	Önskade effekter
	på ett tydligare sätt följas upp i det systematiska kvalitetsarbetet med syfte att få syn på framgångsrika arbetssätt och utvecklingsområden. • Barns rätt till trygga och inkluderande lärmiljöer ska stärkas	Barnens röster i Huddinge kommuns förskolor har genomslagskraft och de ges förutsättningar till inflytande och delaktighet i utbildningen.
Barns förändrade kunnande	• Kartlägga alla förskoleområdets satsningar och metoder för att utveckla undervisningskvalitet kommer att påbörjas. Utifrån resultatet kommer riktade insatser att tas fram i samråd med förskoleområdena. • Barns rätt till inflytande i utbildningen genom tillgängliga, tillåtande och rika lärmiljöer ska stärkas. • Genomlysning av effekter av stödjande insatser för pedagoger i yrkesspråket samt plan framåt. • Kompetensutveckling för förskollärare i allmänpedagogik och didaktiska metoder.	Barnen i Huddinges förskolor erbjuds en undervisning där de får delta och lära på egna villkor utifrån sig själva och sina olika behov.
Ledarskap, ansvar och befogenheter	• Utvecklingssatsning för att stärka rektorers ledarskap. • Förste förskollärare som deltagit i en ledarskapssatsning ges möjlighet till fortsatt kompetensutveckling. • Ett antal förskollärare från fem av sex förskoleområden deltar i IFOU programmet förskollärares ledarskap.	Rektorer utövar ett starkt och praktisknära ledarskap med fokus på utbildnings- och undervisningskvalitet. Förskollärare utövar ett starkt och kollegialt ledarskap i arbetslaget med fokus på undervisningskvalitet.

Prioriterat område	Insatser	Önskade effekter
Systematiskt kvalitetsarbete	- Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska utvecklas med kvalitetsdialoger och andra forum som gynnar utveckling, uppföljning och analys i hela utbildningen. - Kartlägga förskoleområdenas metoder för systematiskt kvalitetsarbete.	Det systematiska kvalitetsarbetet leder till lokala och gemensamma strategier för att utveckla och förbättra utbildningen och undervisningen.

2 Året som gick- viktiga händelser under året

2.1 Den demografiska utmaningen

Den demografiska utvecklingen ser ut att fortsätta vara en utmaning under överskådlig tid även om minskningen inte ser ut att vara lika omfattande som först prognostiserades. För vissa enheter är det fortsatta nedåtgående barnantalet fortfarande påtagligt vilket lett till interna stadigvarande förflyttningar av pedagoger mellan förskoleområdena.

2.1.1 Organisationen

Läsåret 2025/2026 har präglats av att rektorer och förvaltning hittat sina roller och funktioner efter förändringsarbetet som ägde rum förra året.

Förändring och nya perspektiv har varit centralt under året vilket lett till både energi och viss osäkerhet men samtidigt en ökad nyfikenhet och utveckling i ledarskapet. Tillsammans har organisationen stannat upp, prioriterat och reflekterat över vad som verkligen är meningsfullt. Ett fokus på att renodla enhetscheferns roller och rektorers roller pågår.

Det innebär att rektorer får bättre stöd i att ha fokus på pedagogiskt ledarskap och arbete för ökad likvärdighet och högre kvalitet i utbildningen och undervisningen framöver.

Det finns en tydlig rörelse mot att fokusera mer på pedagogik och kärnuppdraget, samt att gemensamt formulera bilden av förskolan. I samtal med rektorer och enhetschefer beskrivs en känsla av växande processer där organisationen utvecklas, gamla strukturer omprövas och nya relationer och arbetssätt växer fram.

Det nya ledarskapet på kommun- och rektorsnivå och den nya organiseringen sedan hösten 2025, lyfts som en viktig framgångsfaktor som bidragit till rätt fokus och att allas kompetenser tas tillvara inom förskolans samlade ledningsgrupp.

2.2 Utvecklingen i förskolorna i de socioekonomiskt utsatta områdena- Vårby, Flemingsberg och Skogås

Förskolan spelar en särskilt viktig roll för barns utveckling och framtida utbildningsmöjligheter i områden med stora sociala och språkliga variationer. Här möter förskolor barn med en rik språklig och kulturell mångfald och varierande förkunskaper i svenska språket, vilket ger verksamheten goda förutsättningar att utveckla inkluderande och språkutvecklande arbetssätt. Personalen besitter en bred kompetens i att arbeta med barn med olika behov och erfarenheter, och bidrar därigenom aktivt till förskolans kompensatoriska uppdrag. För att ytterligare stärka kvaliteten och säkerställa likvärdighet krävs ett långsiktigt och strategiskt arbete på kommunnivå, där förskolan ses som en central och värdefull aktör i att skapa goda uppväxtvillkor för alla barn.

I områden med stora språkliga variationer är personalens språkliga kompetens särskilt betydelsefull för att skapa rika språkmiljöer och ge barnen goda förutsättningar att utveckla svenska språket. Det finns därför ett fortsatt behov av riktade kompetensutvecklingsinsatser inom yrkesspråket.

För kommunen innebär detta att det strategiska arbetet behöver fokusera på att:

- Stärka det pedagogiska ledarskapet genom goda förutsättningar för rektorer och förskollärare.
- Rikta kompetensutveckling och resurser där de behövs mest utifrån barnens bästa.
- Fortsätta det långsiktiga arbetet med likvärdiga livschanser, inom förskolans verksamhetsområde, för att möjliggöra hållbar utveckling.

Förskolan är en viktig arena för integration. I ljuset av detta är det avgörande att kommunens strategiska planering tar höjd för fortsatt demografisk förändring, samtidigt som den stärker förskolans roll i att utjämna livschanser och främja likvärdighet. En kvalitativ förskoleverksamhet är en central komponent i kommunens långsiktiga arbete med social hållbarhet.

2.2.1 Hälsofrämjande och förebyggande arbete

Under året har arbetet med att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet fortsatt i förskolorna. En gemensam plan har tagits fram i samverkan med sektionen för specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola, och barnhälsomöten har införts i alla förskoleområden. Insatser har också gjorts för att höja kvaliteten i de mindre barngrupperna på filialerna.

Årets analys och den kartläggning som sektionen för specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola genomfört i dialog med rektorerna visar att antal barn i behov av särskilt stöd ökar i samtliga kommundelar. Många barn har behov av medicinska insatser, särskilt stöd eller mindre sammanhang. Särskilt stora behov finns i Vårby, Flemingsberg och Skogås men utvecklingen syns i alla kommundelar.

Barnhälsomötena är en bra metod för att fånga upp tidiga signaler och sätta in rätt stöd för de barn som behöver. Barnhälsomötena identifierar inte bara behov hos enskilda individer utan blir en bra utgångspunkt för både individens behov, gruppens behov och vilka organisatoriska åtgärder rektor behöver vidta för att säkerställa varje barns rätt till utbildning.

Ökad systematik och kvalitet i det förebyggande arbetet, med fokus på barns utveckling, välmående och måluppfyllelse utgör en viktig del i att skapa en trygg och hälsofrämjande lärmiljö för alla barn. Detta arbete är komplext och kräver samverkan mellan olika yrkesroller. Tillgången till sektionen för specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola som arbetar tvärprofessionellt lyfts fram som en viktig framgångsfaktor av rektorerna. För att lyckas med det hälsofrämjande arbetet behöver förskolan arbeta långsiktigt, tvärprofessionellt och med tydlig ledning, gemensam förståelse för uppdraget och tydliga strukturer för samverkan lokalt men även med kommunens centrala resurser.

2.3 Utvecklingsinsatser

Ett förskoleområde har utvecklat arbetet med ELSA – metoden. Arbetet har gynnat det språkutvecklande arbetet och det pågår nu ett implementeringsarbete i hela förskoleområdet.

Ett förskoleområde har deltagit i utvecklingssatsningen samverkan för bästa förskola på Skolverket. Insatsen har gett stöd för att utveckla uppdraget, roller och förväntningar.

2.4 Strukturella förutsättningar

2.4.1.1 Antal barn per personal och grupp och utbildningsnivå - Skolverkets databas per oktober 2025

	Barngruppernas storlek	Antal barn per heltidstjänst	Antal barn per legitimerad förskollärare	Andel legitimerade förskollärare	Andel personal med gymnasial utbildning för arbete med barn
Huddinge kommunala	1–3 år 14,8 3–5 år 19,1	5,7	15	38 %	12,9 %
Huddinge fristående	1–3 år 12,1 3–5 år 15,7	4,8	16,2	29,5 %	10,8 %
Riket kommunala	15,7	5,1	10,6	47,9 %	15,4 %

Tabellen ovan visar antalet barn per personal och grupp samt utbildningsnivå. Jämförelser mellan kommunala och fristående förskolor i Huddinge bör göras med viss försiktighet eftersom rapporteringen från de fristående förskolorna inte är fullständig.

Lägre personaltäthet innebär att varje medarbetare ansvarar för fler barn, vilket kan påverka undervisningens kvalitet, barnens trygghet och personalens arbetsmiljö. I Huddinge ligger personaltätheten fortsatt på en relativt hög nivå jämfört med flera andra kommuner,

vilket ger goda förutsättningar för verksamheten. Forskning visar att personaltäthet är en viktig faktor för att stärka undervisningskvalitet. Dock är det nödvändigt att också väga in pedagogens utbildningsnivå, didaktiska skicklighet och kompetens för att fullt förstå komplexiteten med vad en förskola av god kvalitet innebär.

Detta blir särskilt viktigt för barn i socioekonomiskt utsatta områden.

Därför är det viktigt att fortsatt följa antalet barn per heltidstjänst samt kompetensutveckla pedagogers didaktiska kompetens och kompetensförsörja och fördela personella resurser utifrån barnens olika behov.

Den demografiska utvecklingen i kommunen – exempelvis förändringar i födelsetal, inflyttning och bostadsbyggande – påverkar direkt behovet av förskoleplatser. I områden med snabb befolkningstillväxt riskerar barngrupperna att bli större än rekommenderat, särskilt om utbyggnad av förskoleverksamheten inte sker i takt med efterfrågan. I områden med minskad befolkningstillväxt minskar intäkterna i form av barnpeng i en snabb takt vilket försvårar anpassningar av organisationen, vilket i sin tur leder till lokal ekonomisk obalans. För att säkerställa god kvalitet och arbetsmiljö krävs därför proaktiv planering, flexibel resursfördelning och regelbunden uppföljning av gruppstorlekar i relation till demografiska förändringar.

Legitimerade förskollärare har ett särskilt ansvar för att leda undervisningen och skapa en lärande miljö. Därför är det av betydelse att fortsatt ge förskollärare i organisationen kompetensutveckling samt göra regelbundna analyser av andel förskollärare och deras kompetens.

En hög andel barnskötare kan bidra till god omsorg, men det är viktigt att säkerställa en balans mellan omsorg och pedagogik och didaktisk kompetens.

2.5 Lokaler och lärmiljöer - förutsättningar för kvalitet i förskolan

Forskningen visar att förskolans fysiska miljö har stor betydelse för barns utveckling, trygghet och måluppfyllelse. Lokaler som är tillgängliga, flexibla och anpassade efter barnens behov skapar bättre förutsättningar för lek, lärande och pedagogisk interaktion. Brister i lokalernas funktion och utformning kan däremot begränsa undervisningens kvalitet, särskilt i förskolor med stora barngrupper eller låg personaltäthet.

Analysen av lokalerna för de kommunala förskolorna och förskolegårdarna visar att det finns en stor variation i kvalitén när det gäller den fysiska miljön. Det finns moderna lokaler som är väl anpassade för verksamheten och det finns lokaler med stora underhållsbehov. I dagsläget finns lokaler som inte kan bedömas vara fullt ändamålsenliga för att nå hög måluppfyllelse i relation till läroplanens målområden. Det är viktigt att förvaltningen tar input från verksamheten i bedömningar kring lokalernas och förskolegårdarnas pedagogiska kvalitet inför kommande lokalbehovsplanering.

Ett funktionsprogram för förskolor har tagits fram i samverkan mellan lokalsektionen, skolchef, enhetschefer och rektorer, med förankring i förskolenämnden. Programmet tydliggör krav på lokaler utifrån både pedagogiska mål och ekonomiska ramar. Genom att koppla funktionsprogrammets innehåll till läroplanens mål och identifierade behov kan det

bli ett strategiskt verktyg för att planera investeringar, fördela resurser och främja likvärdighet mellan förskolorna.

De kommunövergripande riktlinjer och stöddokument som tagits fram är till viss del implementerade. Det finns ett fortsatt behov av att se över pedagogiska miljöer i relation till förskollärares didaktiska kompetens

En god fysisk lärmiljö är inte bara en praktisk fråga – den är en pedagogisk resurs som påverkar varje barns möjlighet att utvecklas och lyckas i förskolan. Lokalernas ändamålsenlighet varierar mellan förskolorna, vilket behöver beaktas i den långsiktiga lokalplaneringen för att stärka likvärdigheten.

3 Stödresurser för hög måluppfyllelse i förskolan

Detta avsnitt beskriver centrala stödresurser och funktioner som skapar organisatoriska förutsättningar för utbildningens kvalitet. Syftet är att synliggöra huvudmannens stöd till verksamheten som en del av strukturkvaliteten.

3.1.1.1 Huvudmannens roll för ökad måluppfyllelse i förskolan

Huvudmannen har en avgörande roll i att skapa goda förutsättningar för utbildnings- och undervisningskvalitet i förskolan. Att säkerställa en tydlig styrkedja där roller, ansvar och befogenheter är klarlagda är viktigt. Huvudmannen ska skapa förutsättningar för och säkerställa att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmanna-, förskole- och arbetslagsnivå.

Centralt i detta är rektors pedagogiska ledarskap i utbildningen, förskollärares ansvar för undervisningen samt arbetslagets gemensamma arbete.

Därför är det viktigt att rektorer, förskollärare och arbetslag ges stöd och förutsättningar för att planera, leda, utvärdera och analysera utbildningen och undervisningen med syfte att utveckla och arbeta med ständiga förbättringar.

För att möjliggöra utveckling krävs också strukturella förutsättningar såsom tid, kompetens och verktyg/systemstöd för analys. Ett systematiskt kvalitetsarbete med fokus på utveckling av utbildningen och undervisningen där läroplanen och barns rätt till en utbildning av hög kvalitet är centralt. Genom att samordna dessa resurser kan huvudmannen bidra till ökad likvärdighet och långsiktig kvalitet i förskolans verksamhet.

3.1.1.2 Specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola för ökad måluppfyllelse i förskolan

Sektionen för specialpedagogiska insatser och psykologiska insatser för förskola och skola bidrar till förskolans måluppfyllelse genom att stödja det hälsofrämjande och förebyggande

arbetet. Genom samverkan med rektorer och personal möjliggörs tidig upptäckt av barn i behov av stöd, insatser för psykisk och fysisk hälsa samt utveckling av trygga lärmiljöer. Det här har en särskilt viktig roll i det preventiva arbetet, där tidiga insatser kan förebygga senare svårigheter och främja alla barns utveckling och lärande. Alla förskoleområdets barnhälsomöten är avgörande för att kvalitetssäkra att alla barn får det stöd de har rätt till.

3.1.1.3 HR:s roll för ökad måluppfyllelse i förskolan

HR bidrar till hög måluppfyllelse genom att säkerställa strategisk kompetensförsörjning, stödja rektorer i deras roll att företräda arbetsgivaren, främja hållbara arbetsmiljöer och samordna kompetensutveckling. I takt med den demografiska utvecklingen har HR en viktig funktion i att analysera behov kopplat till befolkningsförändringar, planera rekrytering och dimensionera personalresurser utifrån förändrade barnantal och geografiska behov.

3.1.1.4 Ekonomiavdelningens roll för ökad måluppfyllelse i förskolan

Ekonomiavdelningen har en viktig funktion i att skapa förutsättningar för utbildningskvalitet genom att säkerställa en långsiktigt hållbar resursfördelning. Genom att samordna budgetprocesser med verksamhetens behov kan ekonomifunktionen bidra till att rätt resurser når rätt verksamheter. En nära dialog med förvaltning, enhetschefer och rektorer är avgörande för att ekonomiska beslut ska stödja pedagogiska mål, exempelvis genom investeringar i kompetensutveckling, lokaler och stödresurser. Ekonomiavdelningen har också en viktig roll i att analysera kostnadsutveckling kopplat till demografiska förändringar och bidra till effektiv planering.

3.1.1.5 Lokalplaneringens roll för ökad måluppfyllelse i förskolan

Ändamålsenliga och tillgängliga lokaler är en grundförutsättning för att förskolan ska kunna uppfylla sitt pedagogiska uppdrag. Genom långsiktig lokalplanering kan kommunen säkerställa att förskolor placeras där behovet är störst, motverka segregation och skapa ekonomiskt hållbara enheter. Lokalernas utformning påverkar både trygghet, arbetsmiljö och möjligheten till varierade lärmiljöer för undervisningen, vilket är avgörande för barns utveckling och lärande. Lokalplaneringen bör samordnas med demografisk analys och dialog med rektorer för att möta förändrade behov över tid.

3.2 Pågående utredningar och viktiga förändringar

3.2.1.1 Förändringar på gång som berör förskolan

Område	Förändring	Innebörd för förskolan
--------	------------	------------------------

Undervisningsuppdraget och tid för planering 1 juli 2027	Tydligare definition av planering, genomförande och uppföljning. Minst 5 timmar/vecka för planering och uppföljning.	Mer strukturerad undervisning, bättre förutsättningar för kvalitet. Säkerställer tid för förberedelser, men kräver anpassning av scheman.
Information till vårdnadshavare och utvecklingssamtal 1 juli 2028	"Fortlöpande" tas bort, personalen bestämmer tillfällen. Från två till ett utvecklingssamtal per år.	Mer professionell bedömning av när information ska ges. Mindre administration, mer tid för undervisning.
Kränkande behandling 1 augusti 2026	Tydligare ansvar att uppmärksamma och agera, mindre dokumentation.	Starkare skydd för barn, mer tid för förebyggande arbete.
Värdegrund	Förtydligande av demokratiska värderingar.	Stärkt fokus på att leva som man lär i förskolans vardag.

Flera kommande och genomförda förändringar i skollag och styrdokument innebär justerade förutsättningar för förskolans undervisningsuppdrag, planering, dokumentation samt arbete med värdegrund och barns trygghet. Förändringarna syftar till att stärka kvaliteten i undervisningen, tydliggöra ansvar och frigöra tid för det pedagogiska uppdraget.

Från och med den 1 augusti 2026 förtydligas ansvaret att motverka kränkande behandling. Bestämmelsen skärps och innebär att all personal aktivt ska uppmärksamma och agera vid tecken på kränkningar. Kraven på dokumentation minskar till allvarliga eller återkommande fall, vilket minskar administrationen. Detta frigör tid för ett förebyggande arbete där fokus kan läggas på att stärka barnens skydd och rättigheter i verksamheten.

Vidare sker ett förtydligande av värdegrundsuppdraget genom att arbetet med demokratiska värderingar lyfts fram i skollagen. Förskolan får därigenom ett förstärkt uppdrag att praktisera och förmedla grundläggande demokratiska principer. Detta innebär ett ökat fokus på att "leva som man lär" i förskolans vardag och att omsätta värdegrunden i handling.

Från den 1 juli 2027 införs ett förtydligande av förskollärares undervisningsuppdrag. Lagstiftningen klargör att uppdraget omfattar planering och uppföljning av undervisningen.

En viktig del i denna förändring är införandet av en reglerad miniminivå för planeringstid. Förslaget innebär att en heltidsanställd förskollärare ska ha minst fem timmar per vecka avsatt för planering och uppföljning. Detta ger en tydligare ram för förskollärares profession och stärker fokus på undervisningens kvalitet.

Detta bidrar till mer strukturerad undervisning och bättre förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningens kvalitet. Samtidigt ställer det krav på anpassningar i schemaläggning och organisering för att säkerställa att tiden används effektivt utifrån barngruppens behov och lokala förutsättningar. En dialog om hur en

gemensam ramstruktur för detta kan bidra till ökad likvärdighet mellan förskoleområdena pågår.

Från och med den 1 juli 2028 sker även förändringar kopplade till information till vårdnadshavare och utvecklingssamtal. Kravet på att information ska ges "fortlöpande" tas bort, vilket innebär att förskolans personal får ett större professionellt mandat att avgöra när och hur information om barnets utveckling ska ges. För barn i behov av extra verksamhetsstöd görs bedömning om tätare kontakt i varje enskilt fall.

Samtidigt förändras kravet på utvecklingssamtal från minst två per år till minst ett per läsår. Detta minskar den administrativa belastningen och frigör tid för undervisning, samtidigt som det skapar flexibilitet att anpassa samtalens omfattning och tidpunkt utifrån verksamhetens och barnens behov. Möjlighet finns fortsatt att erbjuda fler samtal när det bedöms nödvändigt.

Sammanfattningsvis innebär dessa förändringar ett skifte där fokus i högre grad riktas mot undervisningens kvalitet, professionellt ansvar och barns trygghet, samtidigt som administrativa krav minskar.

4 Avslutande ord

Denna rapport summerar årets systematiska kvalitetsarbete för utbildningen i de kommunala förskolorna i Huddinge. Analysen i det systematiska kvalitetsarbetet har mynnat ut i ett nuläge och utifrån detta har prioriterade utvecklingsområden och insatser inom förskolans verksamhet identifierats. Förskolan står inför flera utmaningar – bland annat kompetensförsörjning, ökade krav på dokumentation och ett samhälle i förändring som påverkar uppdraget. Dessa utmaningar kräver ett långsiktigt, målinriktat och systematiskt utvecklingsarbete. Arbetet med att främja kvalitet och likvärdighet i utbildningen och undervisningen är avgörande för att skapa goda förutsättningar för barns lärande och utveckling.

I detta arbete är social hållbarhet en nyckelfaktor. Genom att prioritera insatser i socioekonomiskt utsatta områden och skapa inkluderande, trygga och stimulerande lärmiljöer för undervisningen, kan förskolan bidra till att utjämna livsvillkor och stärka barns framtidsmöjligheter. Samtidigt ser vi en ökning av barn med särskilda behov, vilket ställer ytterligare krav på tillgänglighet, kompetens och anpassade arbetssätt. När varje barn – oavsett bakgrund eller förutsättningar – ges möjlighet att utvecklas i en utbildningsmiljö som möter deras behov, läggs grunden för ett mer jämlikt och hållbart samhälle. Med fortsatt engagemang och riktade insatser kan förskolan vara en avgörande arena för att främja social rättvisa och långsiktig samhällsutveckling.